

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Lex Malmi, Laki Helsinki-Malmin lentopaikasta

JOHDANTO

Vireilletulo

Lex Malmi, Laki Helsinki-Malmin lentopaikasta (KAA 1/2017 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- perustuslakivaliokunta PeVL 41/2017 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- aloitteentekijä Kim Korkkula
- aloitteentekijä Mikko Saarisalo
- aloitteentekijä Juha Krapinoja
- liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner, liikenne- ja viestintäministeriö
- ylijohtaja, osastopäällikkö Mikael Nyberg, liikenne- ja viestintäministeriö
- erityisasiantuntija Anu Mutanen, oikeusministeriö
- pormestari Jan Vapaavuori, Helsingin kaupunki
- kaupunkiympäristön toimialan toimialajohtaja Mikko Aho, Helsingin kaupunki

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Malmin lentokenttäyhdistys ry
- Malmin sähkölentokoneyhdistys ry
- aloitteentekijä Kim Korkkula
- eläkeläinen Yrjö Kuronen

KANSALAISALOITE

Kansalaisaloitteen sisältämässä lakiesityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Helsinki-Malmin lentopaikasta. Lain keskeinen sisältö on nimellä Helsinki-Malmi tunnetun lentopaikan toiminnan ja kulttuuriympäristöarvojen turvaaminen lailla.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2018 vp

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Valiokunnan saaman tiedon mukaan Helsingin kaupunki ja valtio ovat yhdessä 20 vuoden aikana kehittäneet pääkaupunkiseudun ilmailua siten, että toimintoja on siirretty Malmin lentokentältä Helsinki-Vantaan kentälle tai niitä on vähennetty ja osin lopetettu Malmin kentällä. Julkisen talouden suunnitelmassa 2015—2018 linjattiinkin, että Malmin lentokenttä otetaan asuntokäyttöön ja että valtion toiminnot lopetetaan kenttäalueella mahdollisimman nopeasti, viimeistään vuoteen 2020 mennessä. Helsingin kaupunki on omalta osaltaan suunnitellut tehtyjen sopimusten puitteissa kaupunkirakenteen tiivistämistä kaavoittaen Malmin lentokentän alueen rakentamiselle. Helsingin kaupungin suunnitelmien mukaan Malmin alueelle on tarkoitus rakentaa asuntoja noin 25 000 asukkaalle. Rakentamistoimien on myös arvioitu tuovan työpaikkoja ja investointeja Helsinkiin.

Perustuslakivaliokunta on antanut lausunnon PeVL 41/2017 vp nyt käsittelyssä olevasta kansalaisaloitteesta. Perustuslakivaliokunta arvioi kansalaisaloitteen lakiehdotusta lausunnossaan kunnallisen itsehallinnon näkökulmasta ja totesi, ettei aloitetta voida pitää perustuslain 121 §:n vastaisena. Samalla valiokunta kuitenkin arvioi, että ehdotetun kaltaisen lain säätäminen kaavapäätöksen tosiasialliseksi muuttamiseksi ei ole ongelmitta sovitettavissa yhteen kunnallisen itsehallinnon kanssa. Viitaten perustuslakivaliokunnan lausuntoon liikenne- ja viestintävaliokunta korostaa aloitteen ongelmallisuutta eikä pidä asianmukaisena, että lainsäätäjät puuttuu kunnallisen itsemääräämisoikeuden piirissä tehtyyn lainmukaiseen yksittäispäätökseen samalla toimien vastoin jo tehtyjä sopimuksia valtion ja Helsingin kaupungin välillä.

Asiantuntijakuulemisen mukaan Malmin lentokenttä on merkittävä yleisilmailun ja yksityisen ilmailukoulutuksen keskus, jonka toiminnot tukevat myös kansallista lentoturvallisuutta. Lentokenttä on tämän lisäksi merkittävä huoltotoiminnan keskittymä, ja Malmin kentän merkitys liikelennoille, harrasteilmailulle ja huoltovarmuudelle on huomattava. Valiokunta painottaa, että ilmailun osalta on hyvä ottaa huomioon myös kehittyvä älykäs liikenne ja ilmailun tuleva kehitys sekä niiden mahdollisesti mukanaan tuomat uudet tarpeet. Korvaavat toiminnot ovat näin ollen tarpeen ei vain liikelentoja, ilmailukoulutusta ja huoltovarmuutta silmällä pitäen, vaan myös liikennemuotojen ja uusien liikenteen palvelujen kehittyessä. Valiokunta korostaa, että tarve vastaaville ilmailutoiminnoille hyvien yhteyksien ja etäisyyksien päässä on selkeästi olemassa. Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että mikäli näitä toimintoja joudutaan kokonaan lakkauttamaan, niiden uudelleenkäynnistäminen voi olla olennaisesti vaikeampaa. Tämän vuoksi valiokunta esittää eduskunnan hyväksyttäväksi lausuman, jonka mukaan

eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin korvaavien lentokenttätoimintojen turvaamiseksi, jotta Malmin lentokentän ilmailutoiminnot voivat jatkua hyvien yhteyksien ja etäisyyksien päässä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hylkää kansalaisaloitteeseen KAA 1/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö LiVM 4/2018 vp

Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin korvaavien lentokenttätoimintojen turvaamiseksi, jotta Malmin lentokentän ilmailutoiminnot voivat jatkua hyvien yhteyksien ja etäisyyksien päässä.

Helsingissä 13.3.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ari Jalonen sin
varapuheenjohtaja Mirja Vehkaperä kesk
jäsen Mikko Alatalo kesk
jäsen Jukka Kopra kok
jäsen Mia Laiho kok
jäsen Mats Löfström r
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Markku Pakkanen kesk
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Satu Taavitsainen sd
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Sofia Vikman kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula